

kony, jichž je třeba, aby silostroj byl uveden do jízdního provozu a udržen ve stavu způsobilosti k provozu, jakož i ukončení jízdy a všechna opatření, kterých vyžaduje (srov. v tom smyslu rozh. čís. 11640 sb. n. s.). Třebaže tedy v souzeném případě auto ještě stálo, jsouc připraveno k jízdě s cestujícími, stala se nehoda přece v provozu, poněvadž příčinu k nehodě dalo uzavření dveří řidičem auta, což jest také výkon potřebný k tomu, aby auto bylo uvedeno do jízdního provozu.

Čís. 14653.

Přípustnost exekuce proti majiteli soukromé nemocnice s právem veřejnosti na pohledávky příslušející mu za léčení v této nemocnici.

Vymáhajícímu věřiteli musí býti dána možnost vyjádřiti se o projevu okresního úřadu daném podle čl. XI čís. 2 zákona čís. 123/23 Sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 26. října 1935, R III 626/35; důvody viz Úr. sb. čís. 2266.)

Čís. 14654.

Úmluvou, že kupitel ponese dávku z přírůstku hodnoty, nenabyl prodávatel oprávnění, by se domáhal na kupitelovi, by zaplatil dávku přímo příslušnému úřadu.

V případě, že kupitel převzal smlouvou závazek zaplatiti dávky z přírůstku hodnoty nemovitosti, může se prodávatel domáhati na kupiteli splnění tohoto závazku ihned, jakmile byla tato dávka předepsána. Povinností prodávatelskou je v tomto případě, by učinil vše, co je nutné v zájmu kupitele, který převzal smlouvou plnění tohoto závazku.

(Rozh. ze dne 29. října 1935, Rv III 770/34; důvody viz Úr. sb. čís. 2267.)

Čís. 14655.

Advokát nemá nároku na zvýšení odměny podle § 7 vlád. nař. čís. 95/23 Sb. z. a n. proto, že za odvolacího řízení místo původní strany vstoupily do sporu její děti jako dědici.

(Rozh. ze dne 29. října 1935, Rv III 857/34; důvody viz Úr. sb. čís. 2268.)

Čís. 14656.

Propadná lhůta § 33 zák. čís. 9/14 ř. z. počíná se dnem, kdy došlo k předčasnému propuštění úředníka, nikoliv dnem, kdy nároky z bezdůvodného propuštění mohly býti na soud vzneseny.

(Rozh. ze dne 30. října 1935, Rv I 1519/35.)

Srov. rozh. čís. 7545 sb. n. s.

Žalobce byl ve službách žalovaného velkostatku od r. 1914 jako revírník s požitky v hodnotě ročních 27.000 Kč. Dne 22. července 1930 byl náhle ze služeb žalovaného propuštěn pro podezření z trestného činu. Trestní řízení proti němu bylo skonečno 17. července 1931 rozsudkem osvobozujícím. Žalobou, podanou dne 16. ledna 1932, domáhal se žalobce na žalovaném původně zaplacení služebních požitků, jež mu bezdůvodným propuštěním ušly, a změnil (doplnil) tuto žádost potud, že žádal placení pense podle služebního regulativu velkostatku mu zaručenou. N i ž š í s o u d y žalobu zamítly, p r v ý s o u d z těchto důvodů: Podle zákona ze dne 13. ledna 1914 čís. 9 ř. z., jak vyplývá z jeho § 22 a ze srovnání § 1162 písm. b) obč. zák. a § 29 zák. o obč. pom., ruší se služební poměr statkových úředníků v případě jejich předčasného propuštění bez důležitého důvodu. Zákon vypočítává v § 32 nároky předčasně bez důležitého důvodu propuštěného statkového úředníka, aniž uvádí mezi nimi nárok na obnovení služebního poměru. (V žalobě se domáhal žalobce zprvu, aby žalovaný byl uznán povinným zaplatiti žalobci služební požitky.) Lhůta šestiměsíční § 33 jest propadná, a nutno k ní přihlížeti i z úřední moci. Lhůta se počítá podle přesného znění zákona od propuštění zaměstnance, a to ať byl propuštěn právem nebo neprávem, ať z jakékoliv pohnutky. Nároky statkových úředníků z bezdůvodného propuštění jsou vypočteny v § 32 cit. zák. a musí tudíž býti v šestiměsíční lhůtě propadně uplatněny, jinak zanikají (§ 33 cit. zák.) (rozh. čís. 8550 sb. n. s.). Žalobce byl dne 22. července 1930 okamžitě ze služeb žalovaného propuštěn a to z důvodu § 29 odst. 1 zák. ze dne 13. ledna 1914 čís. 9 ř. z. U krajského soudu v T. byla podána žalobcem žaloba dne 13. ledna 1931 na zaplacení odškodného a ušlého zisku úhrnem 27.000 Kč, jakož i odbytného 50.000 Kč. Tuto žalobu žalobce obmezil o odbytné 50.000 jednak podáním ze dne 16. ledna 1932 zaslaným na okresní soud v K., jednak při roku dne 10. května 1932 konaném u krajského soudu v T. Nynější žaloba byla podána dne 16. ledna 1932, a domáhal se jí žalobce původně zaplacení 27.000 Kč za dobu od 1. února 1931 do 31. ledna 1932. Žalobní žádost ta byla změněna tak, že žalobce žádá, počínaje dnem 1. února 1931, roční pensi 12.500 Kč 20 h. Při roku, konaném dne 10. prosince 1934, žalobce obmezil žalobní žádost v tom směru, že žalovný jest povinen platiti, počínajíc 1. února 1931, částku 5.000 Kč ročně jakožto pensi, a doplnil ji později tak, že žalovaný po případě bude povinen na místě požitků pensijních nahraditi žalobci odškodnění odbytným 50.000 Kč. Každé obmezení žaloby zahrnuje v sobě částečně zpětvzetí žaloby. Proto pro částečné zpětvzetí žaloby platí zásadně táž ustanovení, jež platí pro zpětvzetí žaloby vůbec (§ 237 c. ř. s.). Plyne to z úvahy, že se zpětvzetí může po případě vztahovati takřka k celému žalobnímu nároku, jednak z účelu ustanovení § 237 c. ř. s., aby totiž žalovaný, když spor proti němu zahájený již do jisté míry pokročil, byl uchráněn obav, by celé do té doby s ním již provedené řízení bylo zmařeno a žalobci bylo umožněno, aby týž spor o částku, o niž byl žalobu obmezil, znovu zahájil za poměrů nebo v době žalovanému méně vhodných. Může proto žalobce obmeziti žalobu i bez její změny jen za předpokladů § 237 c. ř. s. pro zpětvzetí žaloby vůbec, tudíž jen se svolením žalovaného kdykoliv do konce ústního jednání, ale bez svolení jen do počátku prvního roku a

jestliže se žalovaný k němu nedostavil, také ještě při něm a po té do konce ústního jednání jen, zřekne-li se nároku; nezřekne-li se žalobce nároku a nesvolí-li žalovaný k částečnému zpětvzetí žaloby, není zpětvzetí podle § 237 c. ř. s. možné. A právě v daném sporu žalobce žalobu u krajského soudu v T. podanou obmezil o odbytné 50.000 Kč podáním ze dne 16. ledna 1932 zaslaným na zdejší soud a při roku dne 10. května 1932 konaném u krajského soudu v T. a hned dne 16. ledna 1932 podal na zdejší soud předmětnou žalobu, ve které opětně v konečném kolikráte měněném petitu žádá zase event. odbytné 50.000 Kč, ohledně něhož vlastně již se zřekl nároku, jak shora bylo vyličen. Žalobce sám doznává, že obmezení původního sporu u krajského soudu v T. vedeného, pokud se týče odbytného, stalo se až v projednávání u krajského soudu, kdežto předmětná žaloba že je žalobou novou, podanou dne 16. ledna 1932, a že promlčení nenastalo, ježto podkladem nové žaloby musilo býti osvobozující rozhodnutí soudu trestního, od kterého lhůta šestiměsíční teprve běžela. Než však lhůta šestiměsíční, jak svrchu uvedeno, je lhůtou propadnou a počíná podle jasného znění zákona ode dne propuštění zaměstnance a to bez rozdílu, zda se propuštění stalo právem či neprávem, ať z jakékoliv pohnutky, a veškery nároky z bezdůvodného propuštění, vypočtené v § 32 cit. zák., musí býti tudíž ve lhůtě propadné uplatněny, jinak zanikají.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y :

Nižší soudy správně doličily, že podle § 33 zák. o stákových úřednících ze dne 13. ledna 1914 čís. 9 ř. z. jest uplatnění nároky statkového úředníka, jakým byl žalobce, z předčasného propuštění do šesti měsíců po dni propuštění a že lhůta ta je lhůtou propadnou, k níž jest přihlížeti z úřadu (srov. rozh. čís. 5072, 7719, 8550 sb. n. s.). Ježto k propuštění žalobce, jak nesporno, došlo dne 22. července 1930, nároky žalobcovy v projednávaném sporu z tohoto bezdůvodného propuštění byly však uplatněny až po uplynutí propadné lhůty § 33 zák. čís. 9/1914, právem byla žaloba nižšími soudy zamítnuta a to i pokud se opírá o prohlášení žalovaného ze dne 10. dubna 1929, pokud se týče ze dne 15. června 1931, jež jest podle sdělení Státního pozemkového úřadu ze dne 11. prosince 1934 čís. 141235-VI/2 čís. 1 25 totožné s prohlášením ze dne 10. dubna 1929 a bylo jen nedopatřením Státního pozemkového úřadu vyžádáno. Podle uvedeného prohlášení ze dne 10. dubna 1929 převzal žalovaný závazek, že zaměstnance v seznamu k prohlášení připojenému uvedené a převzaté podle § 75 náhrad. zákona odst. 3 bude zaměstnávat na nemovitostech ze záboru propuštěných a že je nepropustí, leč z důvodů v tomto prohlášení uvedených, v případě, že by je propustil bez těchto důvodů, že zaplatí propuštěnému zaměstnanci odškodnění odpovídající vládnímu nařízení ze dne 21. října 1922 čís. 305 sb. z. a n. Z uvedeného sdělení Státního pozemkového úřadu ze dne 12. prosince 1934 plyne, že žalobce byl uveden v seznamu zaměstnanců připojeném k tomuto prohlášení ze dne 10. dubna 1929. Prohlášením tím byla tedy na základě dohody sjednané mezi Státním pozemkovým úřadem a žalo-

vaným služební smlouva žalobcova doplněna v jeho prospěch (§ 881 obč. zák.) a tvoří proto závazky prohlášením tím žalovaným převzaté součást této služební smlouvy. Pokud tudíž žalobce tvrdí, že mu zažalované nároky z bezdůvodného propuštění přísluší na základě prohlášení žalovaného ze dne 10. dubna 1929, jde i tu o nároky, opírající se o služební smlouvu, a ježto nároky ty nebyly uplatněny v propadné lhůtě § 33 zák. čís. 9/1914, byla právem zamítnuta nižšími soudy žaloba, i pokud se opírá o prohlášení žalovaného ze dne 10. dubna 1929. Okolnost, že šestiměsíční lhůta § 33 zák. čís. 9/1914 neuplynula v době podání žaloby od osvobozujícího rozsudku krajského soudu v T. ze dne 17. července 1931, pokud se týče, že neuplynula v době uplatnění zažalovaných nároků od doby, kdy žalobce zvěděl o prohlášení žalovaného ze dne 10. dubna 1929, je bez významu, ježto podle § 33 zák. čís. 9/1914 počíná se propadná šestiměsíční lhůta předčasným propuštěním a nikoliv teprve dnem, kdy nároky z bezdůvodného propuštění mohly býti na soud vzneseny, jak tomu je podle § 1162 d) obč. zák.

Čís. 14657

Obsluhovač benzinového čerpadla není obchodním pomocníkem.

(Rozh. ze dne 30. října 1935, Rv I 1901/35.)

Žalobce byl zaměstnán u žalované od 12. prosince 1929 u benzinové pumpy v K. Měl týdně platu 180 Kč, od čehož byla žalovaná oprávněna si strhnouti příspěvky zaplacené k pojištění nemocenskému a pensijnímu. Mimo to žalovaná platila mu několik haléřů z každého prodaného litru benzínu. Podle přednesu žalobního žalobce přijímal ve svém služebním poměru od žalované benzin a oleje pro její pumpu v K., prodával je v detailu kupcům, inkasoval kupní ceny a činil periodicky odpočty se žalovanou. Jeho služba obsahovala tudíž úkony služby obchodní. Dopisem ze dne 22. listopadu 1933 rozvázala žalovaná s ním služební poměr podle smluvené týdenní výpovědi a udělila mu týdenní dovolenou do 9. prosince 1933, do kteréžto doby bylo žalovanou slušné žalobci zaplacené. Poněvadž se žalobce pokládá za obchodního pomocníka podle zákona o obchodních pomocnících ze dne 16. ledna 1910 čís. 20 ř. z., uplatňuje ve smyslu §§ 25 a 29 cit. zákona proti žalované nárok za zákonnou výpovědní lhůtu do 1. dubna 1934, ježto až tehdy by mohl služební poměr býti rozvázán. Nižší soudy žalobu zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Kupeckými službami ve smyslu zákona jsou služby, jichž řádný výkon předpokládá aspoň v průměrných případech školenost a dovednost s hlediska kupeckého odbornou, nemusí to býti činnost rázu vyššího, vyloučeny jsou jen případy, kde jde o činnost, záležející v úkonech podřadných. Žalobce konal činnost podřadného rázu, neboť obsluhu benzinového čerpadla, záležející v tom, že načerpal do měřicí skleněné nádoby u čerpadla žádané množství benzínu a tento pak hadicí vpustil do benzinové nádržky ve voze zákazníka, a dále v přijetí peněz za prodaný benzin, nelze považovati za služby rázu kupeckého, právě tak jako ne odvedení stržených peněz závoz-